

PAGINI DIN ISTORIA MUZEULUI DE LA HÂRȘOVA

Muzeul de la Hârșova este una din cele mai vechi instituții de acest gen din Dobrogea. Viața sa a fost marcată, profund, mai mult decât orice, de toată istoria României din ultimul secol. Și-a purtat cu greutate, dar și cu demnitate, povara tuturor fărădelegilor ce i-au fost puse în spate, răsărind, de fiecare dată după ce a avut de suferit cumplit, mai puternic, mai tânăr. Am putea spune că, în ciuda tuturor piedicilor, care nu au fost puține, s-a încăpățânat să trăiască cu o voință aproape legendară. Este o instituție care ne arată, modest, prin forța de a răzbate prin istoria tulbure a secolului trecut, că orice efort, cât de mare, uneori, peste puterea noastră de închipuire, merită să fie făcut și dus, chiar până la cel mai mare sacrificiu, pentru că roadele sale răsplătesc înzecit.

Muzeul de la Hârșova se întinde, ca un pod peste timp, între începutul secolului al XX-lea, cel trecut, și începutul secolului al XXI-lea, cel de astăzi.

Totul a început cu mai bine de o sută de ani în urmă, atunci când, la Hârșova, a sosit, ca director al școlii din localitate, Ioan Cotovu (1835-1897). Spirit modern, răspunzând imperativelor epocii, a înființat, pe lângă școala primară, prima bibliotecă din Dobrogea, care ajunge, în anul 1904, la 5000 volume! A tradus din autorii latini și a adunat inscripțiile care ieșeau la lumină cu ocazia excavării fundațiilor cetății *Carsium* de către cei care recuperau materialele de construcție¹. Poate cel mai mare merit al său este că a reușit să sădească în sufletul fiului și continuatorului său dragostea pentru antichități. Vasile I. Cotovu este cel care duce munca mai departe și înmănunchează toate obiectele adunate de tatăl său și de el într-un muzeu, adăpostit, inițial, în localul școlii.

Școala este clădită alături de casa familiei Cotovu. Aceasta din urmă este o construcție modestă, cu o fațadă ornamentată în stilul neoclasic, cu un mic balcon la intrare, deasupra căruia se află scris, cu cifre latine, anul de construcție -MCDDDXC (1890)-. Mai sus, sunt

¹ Pentru activitatea lui Ioan Cotovu, vezi, Z. Covacef, *Pionieri ai culturii românești în Dobrogea: Ioan Cotovu și Vasile Cotovu*, în „Analele Dobrogei”, I, nr. 1, 1995, p. 127-129

două registre ornamentale, primul reprezentând copii în mișcare, al doilea, cu frunze mari de acant, prins într-un mic fronton (Fig. 1)



Fig. 1

Clădirea școlii de stat (Fig. 2) a fost construită în primii ani ai secolului al XX-lea, în cadrul programului de modernizare a învățământului românesc, inițiat de Spiru Haret. Este monumentală, cu un nivel și înconjurată de un gard pe măsură. Un frontispiciu, pe latura de est, deasupra ultimilor ferestre, cuprindea, cel mai probabil, anul în care s-a încheiat lucrarea².

² Frontispiciul, prins pe latura de est a acoperișului, pe mijloc, nu se mai păstrează, a fost demolat, în anii 1950-1960, când construcția a fost refăcută. Un ilustru coleg, plecat dintre noi prea devreme, căruia îi vom păstra tot timpul o neștearsă amintire, profesorul de istorie Ion Purice, pe atunci tânăr suplinitor în împrejurimile Hârșovei, ne-a povestit, deseori, o întâmplare, cu nuanțe tragico-comice, legată de elementul arhitectural cu pricina. Se spune că, în timp ce un muncitor lucra, pe schelă, în dreptul înscrisului de pe frontispiciu, sosește la fața locului primarul activist al urbei, care nu poate desluși sensul literelor ori cifrelor, neștiind ce scrie acolo! Invocând lipsa ochelarilor, îi cere muncitorului, ce se afla evident mult mai aproape, să-i citească inscripția cu pricina. Cum nici acesta nu a putut, fiind la fel de bine școlit, mâniat, primarul îi dă ca sarcină să demonteze tot ornamentul, pentru ca nu cumva să conțină cine știe ce îndemnuri din regimul burghez-moșieresc, nepotrivite cu noua educație ce trebuia să o primească tineretul comunist!



Fig. 2



Fig. 3

În acest local, Vasile Cotovu a organizat Muzeul Regional al Dobrogei. Noua instituție este inaugurată, la 1 mai 1904, de Familia Regală, aflată în voiaj pe Dunăre. Au participat, la ceremonie, Regele Carol, Regina Elisabeta, Principele Ferdinand, Principesa Maria, Principii Carol și Elisabeta. După primirea oficială, „...Înalții Oaspeți, împreună cu primul ministru și ministrul de lucrări publice (D.Sturdza și A. Saligny n.a.), au parcurs pe jos stradele Carol I, Remus Opreanu și Telegrafului, până la școala primară, unde au vizitat clasele, Ateneul (muzeul n.a.), sala de conferințe și unde un elev, îmbrăcat într-un costum de gladiator roman, a recitat niște versuri ocazionale, ceea ce a făcut multă plăcere Suveranului”³.

³ Stoica Lascu, *Mărturii de epocă privind istoria Dobrogei*, Constanța, 1999, p. 322

Muzeul este organizat astfel încât să illustreze, nu numai istoria locului, prin vase din ceramică, inscripții, ilustrații (Fig. 3), dar și etnografia, structura geologică, flora și fauna Dobrogei. Totul este completat cu o colecție de tablouri, copii și gravuri, fotografii⁴. În mijlocul sălii, se află o miniatură a monumentului de la Adamclisi, ca un adevărat simbol, după cum precizează cronicile vremii.

Faptul că muzeul prezintă o importanță deosebită este demonstrat de vizitarea sa, în repetate rânduri, de către Vasile Pârvan. Savantul este atras, aici, în primul rând de inscripții și de un fragment de arhitravă din marmură, pe care le publică în 1913⁵. Așa cum rezultă din *Cartea de Aur*, prin muzeu trec, în această perioadă, mari personalități ale vieții cultural-științifice românești, care rămân impresionate de bogăția și varietatea exponatelor⁶.

Pentru a servi ca îndemn învățătorilor și elevilor- cum scria Victor Brătulescu-, V.Cotovu „...a așezat pietrele vechi în grădinița din fața școlii”. Aici autoritățile orașului ridică, la centenarul nașterii, bustul de bronz al lui Ioan Cotovu⁷.

Anii grei ai Primului Război Mondial au dus la distrugerea muzeului. De fapt, atunci întreaga localitate a avut mult de suferit. Cu excepția bisericii, care a fost cruțată, toate clădirile din oraș au fost distruse⁸. Dintr-un raport al Primăriei Hârșova, întocmit la începutul anului 1919, rezultă că, în timpul războiului, 330 imobile au fost complet arse, restul fiind avariate⁹. Se constituie, la nivelul orașului, un Comitet de reconstrucție, al cărui președinte ales este V. Cotovu. Din lipsa fondurilor de la guvern, refacerea cade, cel mai mult, pe seama comunității locale. Chiar în această situație, ideea redeschiderii muzeului nu este abandonată. Acesta este înjghebat în două camere ale locuinței personale, construcție despre care am vorbit mai sus.

⁴ Cea mai completă descriere a muzeului, în forma sa inițială, se datorează lui Ap. D. Culea, în ziarul „Dobrogea nouă”, 1 aug. 1911. Vezi, Stoica Lascu, *op.cit.*, p. 523-524

⁵ Vasile Pârvan, *Descoperiri nouă în Scythia Minor*, în „AAR”, MSI, XXXV, 1913, p. 478-491

⁶ Z.Covacef, *op.cit.*, p. 130-131

⁷ Deoarece autoritățile au schimbat destinația parcului în teren agricol, s-a luat decizia mutării statuii lui I. Cotovu, în fața liceului din Hârșova- care-i poartă, astăzi, numele-, încă din anul 1989, iar piesele au fost mutate la Muzeul Carsium, în anul 2003. Mulțumiri prietenului nostru Romică Bostan, actualul proprietar al terenului, pentru grija cu care a păstrat atât statuia, cât și inscripțiile, până la ridicarea lor.

⁸ Brutus Cotovu, în „Analele Dobrogei”, IX, 1928, p. 343

⁹ Emil Răcilă, *Contribuții privind lupta românilor pentru apărarea patriei în primul război mondial, 1916-1918*, Buc., 1981, p. 209

Cea de-a doua etapă din activitatea muzeului este marcată de inaugurarea sa, în prezența regelui Ferdinand și a reginei Maria, la 29 mai 1926. Pe frontispiciul clădirii s-a dezvelit, cu acest prilej, o placă din marmură¹⁰.

La semicentenarul unirii Dobrogei cu România, obiecte din muzeu sunt prezentate la Constanța, într-o expoziție omagială.

La 1 ianuarie 1929, V. Cotovu se pensionează. Rămâne, mai departe, alături de lucrările sale, școala și muzeul, pe care le păstrează până la trecerea în neființă.

Nemaiputând să administreze obiectele din muzeu, soția decedatului se adresează Muzeului din Constanța, care preia inventarul arheologic ce putea fi transportat. Restul pieselor sunt împrăștiate la membrii de familie¹¹ ori la diverse alte persoane. Inscricțiunile rămân pe loc, în curtea școlii, lângă zid, vreme de mai mulți ani. Unele dintre ele s-au pierdut, din nefericire. Ani buni, atât muzeul, cât și întemeietorul său, au rămas adânc întipăriți în conștiința locuitorilor orașului. Cei mai bătrâni, care se mândreau cu istoria locurilor, nu au înțeles niciodată de ce muzeul a fost desființat.

Cu această uriașă zestre, devenită, peste noapte, o adevărată povară, a început acțiunea de redeschidere a muzeului de la Hârșova. Nu avem memoria unor tentative care să se fi petrecut între anii 1949-1975. Fără îndoială, gândul a frământat mințile multor oameni. Unul dintre ei trebuie să fi fost Done Șerbănescu, sosit la Hârșova, ca tânăr absolvent, în anul 1959, profesor de istorie, un împătimit al arheologiei, care a făcut mai multe cercetări de suprafață în împrejurimile orașului. El a identificat și așezarea neolitică de pe malul Dunării (*tell*)¹². Din păcate, pleacă la Oltenița, unde, din 1957, luase ființă Muzeul raional. În anul 1963, se redeschide șantierul

¹⁰ După transferarea pieselor la Muzeul din Constanța, atunci când imobilul a căpătat altă destinație, cu prilejul unei reparații, cel mai probabil, placa de marmură a fost acoperită cu un strat gros de tencuială, care a ascuns-o până în primăvara anului 2005, când a ieșit la lumină un rest de inscripție. Pe data de 3 mai, placa a fost dată jos, adusă la muzeu și expusă. Cu prilejul inaugurării muzeului, la 20 aprilie 2006, impresionat de această mărturie a dragostei locuitorilor orașului față de Ferdinand, Regele Mihai I a mângâiat, cu o vădită emoție, placa!

¹¹ Am auzit, din diferite surse, cu peste 30 de ani în urmă, că unele tablouri au fost vândute de soție, care se confrunța cu grave probleme materiale. În anul 1977, doamna A. Crăciun, din București, a făcut o importantă donație de monede și alte materiale Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța, pe care le-a moștenit, după cum menționa, de la un unchi care a funcționat la Hârșova la începutul secolului și care a organizat aici un muzeu !

¹² Doina Galbenu, *Așezarea neolitică de la Hârșova*, în „SCIV”, XIII, 1962, p. 285-306

arheologic de la cetatea romană, romano-bizantină și feudală, de către Andrei Aricescu, întrerupt după numai o campanie¹³. Și acum, ca de fiecare dată, se spera ca materialele descoperite să rămână pe loc, ca bază de plecare, pentru reorganizarea muzeului. Nu s-a întâmplat, din păcate, niciodată, acest lucru.

Acțiunile de conștientizare a autorităților locale și mai ales a celor județene, în speranța că muzeul se va redeschide, nu au încetat. S-au folosit, de fiecare dată, mijloacele și momentele specifice epocii. În această atmosferă favorabilă, ca tineri profesori de istorie, ne-am simțit încurajați și sprijiniți atât de hârșoveni, cât și de autoritățile orașului de atunci. Începutul a fost făcut la Casa Pionierilor¹⁴, unde profesoara Victorița Nicolae, conducând un cerc de „căutători de comori”, a avut ca obiectiv să identifice și să recupereze materiale arheologice de pe raza orașului. În același timp, s-au folosit toate întâlnirile politice la care participau reprezentanți ai autorităților de partid și stat, pentru a susține această cauză. Încurajat de Cornel Letca, economist, hârșovean prin adopție, și Gheorghe Cabuz, mulți ani, înainte de 1989 primar, am făcut repetate demersuri¹⁵, în acest scop, în cadrul conferințelor orașenești de partid. De fiecare dată, se ivea aceeași problemă: spațiul destinat muzeului. Între timp, se strângeau tot felul de materiale din multe situri arheologice din împrejurimile orașului. Așa s-a înjghebat, la Casa Pionierilor, o mică vitrină arheologică, devenită repede neîncăpătoare. Prin anii 1975-1976, am dus din curtea vechii școli, transformată, între timp, în internat al liceului, la Casa Pionierilor, inscripțiile care au mai fost găsite. Am aflat, mai târziu, că unele fuseseră întrebuințate ca materiale de construcție, la repararea zidului!

Începutul cercetărilor arheologice sistematice din așezarea neolitică, din 1985, și, mai ales, declanșarea săpăturilor de salvare prilejuite de construirea platformei industriale, cât și de excavarea fundațiilor de blocuri în partea centrală a orașului, în anii 1987-1988, au atras, în mod decisiv, atenția asupra patrimoniului istoric, mai ales a celui arheologic al Hârșovei, și a impus necesitatea unui muzeu. Echipele de cercetători care au participat la săpături au îmbrățișat ideea redeschiderii muzeului din Hârșova, mai ales că se reușise, între timp, recuperarea unei cantități mari de materiale arheologice, în special vase din ceramică, dintr-o așezare getică de epocă romană

¹³ Rezultatele se vor publica mai târziu. Vezi, Andrei Aricescu, *Noi date despre cetatea de la Hârșova*, în „Pontica”, IV, 1971, p. 351-368

¹⁴ Directorul de atunci a fost Tiberiu Marinescu, plecat, prea devreme, dintre noi !

¹⁵ Pentru prima dată, în anul 1976, într-o adunare la Casa de Cultură, într-o sală arhiplină



Fig. 4

(așezarea „La Moară”) și din împrejurimile cetății romane. Autoritățile de partid, de la nivelul județului, au decis să ridice însă aceste materiale pentru a fi trimise la muzeul din Constanța, pe motiv că sunt deținute ilegal la Hârșova. S-a găsit însă înțelegerea necesară la primarul de atunci, Ștefan Podaru, și la secretarul local cu propagandă, Argentina Mamulea, care ne-au sprijinit cât de mult au putut. Cu ajutorul lor, în anul 1988, au fost confecționate 8 vitrine și piesele descoperite au fost cuprinse, pentru prima dată, într-o Expoziție Arheologică, reprezentativă, a Hârșovei, în sala de festivități de la Casa Pionierilor¹⁶. (Fig. 4). Mai mult, la inițiativa prietenului nostru Dragomir Popovici de la Muzeul de Istorie a României București, am reușit să-l convingem pe primar să ne pună la dispoziție un teren în partea centrală a orașului, aproape de expoziție, în vederea reconstituirii unor locuințe neolitice, fapt neîmplinit, din nefericire. În iarna anului 1989-1990, în timpul evenimentelor din decembrie, a existat intenția lichidării Expoziției și schimbării destinației spațiului, la care ne-am opus din răspuțeri. O situație favorabilă s-a ivit prin numirea ca director al Clubului elevilor, cum se va numi fosta instituție, a Victoriței Nicolae. În vara anului 1992, am primit, prin transfer, de la M.I.R. București și am adus, prin grija aceluiași Dragomir Popovici, 12 vitrine speciale. Astfel, aspectul Expoziției s-a schimbat substanțial. Cu ocazia Simpozionului internațional asupra neoliticului nord-dunărean, organizat în toamna anului 1992, a avut

¹⁶ Director în această perioadă a fost Tudor Coman

loc și inaugurarea acesteia. Tot acum s-a consemnat, pentru prima dată, în Cartea de Onoare.

Prima etapă în înființarea muzeului a fost trecută!

Aflând despre aceasta, a sosit la Hârșova, la 10 februarie 1993, prof. univ. dr. Adrian Rădulescu, directorul Muzeului de la Constanța. După ce a vizitat Expoziția, impresionat de valoarea pieselor prezentate, a rămas surprins și, într-un gest de entuziasm, a consemnat în Cartea de Onoare următoarele: „De azi, 10 februarie 1993, considerăm că am pus bazele Muzeului de arheologie Hârșova. Garanții săi: Primar, Cabuz Gheorghe; Prof. Vecerdea Gheorghe; Conf. Univ. Irimia Mihai; Prof. Nicolae Victorița; Muzeograf, prof. Nicolae Constantin; Prof. Puiu Hașotti; Prof. Adrian Rădulescu. Casă de piatră!” Actul a fost întărit cu semnăturile celor prezenți. Cu aceasta, activitatea de înființare a unui muzeu modern, într-un spațiu de sine stătător, a intrat în ultima fază. Muzeul are, în sfârșit, și primul angajat!

Primăria a promis că va pune la dispoziția noii instituții un spațiu adecvat. S-a adoptat, în pripă, o Hotărâre prin care se repartiza o clădire- sediul Cooperăției de Consum, înainte de 1989, extinsă, modernizată și transformată, mai târziu, în Serviciul social al Primăriei-, care nu putea întruni, așa cum arăta la data respectivă, nici pe departe, condițiile amenajării unui muzeu, drept pentru care s-a refuzat oferta. S-a convenit ca actuala locație, în care a funcționat ultima dată IGO, să fie destinată acestui scop, după ce Primăria¹⁷ va rezolva un conflict juridic cu Fondul Proprietății de Stat, care o preluase. Un sprijin mare l-a dat, în rezolvarea problemei, conf. univ. dr. Mihai Irimia de la Universitatea „Ovidius” Constanța și Mariana Pelelungă, jurist, secretar al Primăriei. Până la definitivarea litigiului, Muzeul a funcționat în vechiul spațiu.

Din păcate, ultimii trei ani de ședere aici nu au fost dintre cei mai buni. O parte din materialele aflate în depozit au fost afectate serios și am fost somați de către conducerea instituției, în repetate rânduri, să părăsim spațiul¹⁸. Accesul în interior ne era, de mai multe ori, îngreunat cu bună știință !

Dobândirea clădirii convenite de către Primărie a deschis calea rezolvării problemei. Prin Hotărârea Consiliului Local 19, din 27 aprilie 2000, actualul spațiu, din str. Revoluției 27, a fost dat, spre administrare, Muzeului de Istorie Națională și Arheologie din Constanța, în vederea organizării muzeului. Preluarea imobilului s-a

¹⁷ Primar în această perioadă a fost Gheorghe Cabuz, căruia îi mulțumim pentru că a înțeles acest lucru și ne-a sprijinit.

¹⁸ Acum, director al Clubului era Ioana Coman.

făcut, parțial, abia la 26 septembrie, deoarece, în interior, se aflau bunuri ale fostei societății IGO¹⁹. Până în primăvara anului 2001, nu s-a putut interveni asupra clădirii. Din aprilie, s-a primit un post de paznic, angajând, practic, un muncitor, cu care am început acțiunea de organizare a muzeului, iar, din decembrie, am angajat și o supraveghetore²⁰. În iunie-iulie 2001, s-a adus, de la Clubul Elevilor, patrimoniul, împreună cu vitrinele transferate de la M.I.R. București și s-a trecut, atât la amenajarea circuitului interior, cât și a exteriorului muzeului, fiind necesare intervenții substanțiale asupra clădirii și curții (Fig. 5).



Fig. 5 - Muzeul astăzi

S-a angajat, de către M.I.N.A. Constanța²¹, o echipă de muncitori constructori, în toamna anului 2001, și s-a trecut la lucrări ample. Amenajările s-au prelungit și în cursul anului 2002. În primăvara aceluiași an, a fost eliberat și ultimul spațiu al clădirii, care fusese ocupat

¹⁹ Mulțumim, și pe această cale, primarului Ionel Chiriță pentru sprijinul acordat în redeschiderea muzeului.

²⁰ În aprilie 2001 a fost angajat Gheorghe Mircea, iar, din decembrie, Georgeta Lavrente.

²¹ Director în această perioadă a fost Traian Cliante.

de cel din urmă manager al fostei societăți. S-au făcut lucrări și în curtea muzeului, unde urma să fie realizat un *lapidarium*. S-au executat vitrinele²², au fost aduse piesele, de la muzeele din București și Constanța²³, descoperite în cercetările mai vechi de la Hârșova, ce urmau să fie expuse, s-a înălțat o nouă clădire pentru instalația sanitară. În toamna anului 2002- primăvara anului 2003, s-au executat suportii, au fost amenajate vitrinele, iar, spre a doua jumătate a anului, s-a trecut la așezarea pieselor. Se preconiza ca, la 1 mai 2004, când se împlineau 100 de ani de la inaugurarea muzeului, să se facă și deschiderea acestuia. Din păcate, a urmat o perioadă nu tocmai bună pentru M.I.N.A. Constanța²⁴, care nu a mai primit sumele necesare continuării proiectelor. Chiar în aceste condiții, s-a executat grafica în regie proprie și au fost editate, la Consiliul Județean, mai multe imagini color. Primăria a amenajat pavimentul din interiorul curții și, cu sprijinul unor agenți economici²⁵, s-a finalizat expunerea pieselor din piatră în *lapidarium*. Reorganizarea muzeului constănțean, din a doua jumătate a anului 2004²⁶, ne-a redus personalul, drastic. S-a ivit și o chestiune de ordin procedural, care a obligat Consiliul Local să emită, în vara aceluși an, o nouă Hotărâre, prin care imobilul să fie dat spre administrare Consiliului Județean. În primăvara anului 2005, a existat intenția Consiliului Județean de a deschide muzeul, cu participarea Regelui Mihai. În vara anului 2005, s-au făcut demersurile de rigoare, la Ministerul Culturii și Cultelor, pentru obținerea avizului de funcționare a Muzeului „Carsium” Hârșova, ca secție a M.I.N.A. Constanța²⁷.

Situația ivită la finele anului 2005, ca urmare a revendicării clădirii în care s-a realizat muzeul, de către fostul proprietar, ne-a adus o nouă și grea încercare.

Consecvenți luptei de a da viață, cu orice preț, acestui muzeu și de a continua tradiția istorică a inaugurării acestuia în prezența Familiei

²² Unele vitrine au fost aduse de la M.I.N.A. Constanța și au necesitat operațiuni de sablare, efectuate la „Comet SA”, prin grija directorului de atunci, Mircea Tromiadis.

²³ Pentru aceasta, am fost sprijiniți de directorul Centralei atomo-electrice de la Cernavodă.

²⁴ Director în această perioadă fost Gheorghe Papuc.

²⁵ Am reușit să atragem în această acțiune agenți economici, între care I.E.L.I.F., Intreprinderea de Sârmă și Cabluri, Cariera, unitatea de la Hârșova a Direcției Județene de Drumuri. Aceștia ne-au pus la dispoziție utilaje (motosivuitoare, macarale) sau ne-au ajutat cu materiale (nisip, piatră etc.).

²⁶ Când au fost contopite toate muzeele din subordinea Consiliului Județean, într-unul singur.

²⁷ Directorul de acum este Constantin Chera.

Regale, în condițiile lipsei de comunicare cu toate autoritățile, pe 3 ianuarie 2006, ne-am adresat Fundației Principesei Margareta a României, cu rugămintea, ca Alteța Sa Regală să ne sprijine în acest demers. De la 1 februarie, muzeul a fost deschis pentru public, iar, la 30 martie, am primit, pe corespondența personală, un mesaj, din partea Domnișoarei Oana Cărbunescu, Secretarul Regelui Mihai pentru România, în care se spunea că: „...Secretariatul Majestății Sale Regelui are plăcuta misiune să vă aducă la cunoștință că în urma invitației adresată Familiei Regale de a vizita și inaugura Muzeul „Carsium”, Majestățile Lor au luat hotărârea să vă viziteze în perioada cât vor fi în Țară...”.

De comun acord cu Casa Regală, Primăria Hârșova²⁸ și Muzeul „Carsium”, a fost stabilită data de 20 aprilie pentru vizita Majestăților Lor, Regele Mihai și Regina Ana. În vederea marcării acestui eveniment²⁹, s-a executat o placă de marmură, care s-a așezat pe clădirea muzeului (Fig. 6). La acțiune au fost invitați cercetători din instituțiile muzeale din Constanța, București, Călărași, Slobozia, Tulcea, care ne-au fost alături în toți acești ani, reprezentanți ai Ministerului Culturii și Cultelor, autorități de la nivel județean și local. Evenimentul din 20 aprilie 2006 (Fig. 7-8) încheie o etapă, cea mai importantă, din lupta de redeschidere a muzeului. Urmează modernizarea și transformarea sa într-un centru care să polarizeze cercetarea arheologică din cele două șantiere și să faciliteze deschiderea altora, să gestioneze imensul patrimoniu al Hârșovei.

Acum, la început de drum, cu o istorie atât de emoționantă în urmă, Muzeul de la Hârșova aduce un pios omagiu primilor organizatori, tuturor celor care i-au întins mâna de-a lungul timpului, atunci când a avut nevoie de ajutor să se ridice și să arate lumii bogățiile acestui pământ, locuitorilor orașului care i-au fost alături, mereu, fie cu gândul, fie cu fapta, autorităților locale și celor județene, care, cu generozitate, spre lauda lor, l-au făcut să renască și, nu în ultimul rând, Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța, care l-a primit, cu dragostea fiului rătăcitor, la sânul său!

²⁸ Primăria a luat inițiativa refacerii clădirii în care a funcționat, în perioada interbelică, gimnaziul „Principele Mihai” (ulterior cantină a liceului) și transformării ei într-un centru pentru copii, sub același nume. S-a sfințit, acum, la 20 aprilie, placa inaugurală la biserica „Sf. Împ. Constantin și Elena”.

²⁹ Am primit un sprijin substanțial din partea Secretarului general al Consiliului Județean, Mariana Belu, pentru care îi transmitem toată recunoștința noastră, și pe această cale.



Fig. 6



Fig. 7 - Dezvelirea plăcii de marmură



Fig. 8 - În expoziție

PAGES DE L'HISTOIRE DU MUSÉE DE HÂRȘOVA

Résumé

L'article met en évidence les efforts faits le long du temps pour la création d'un musée dans la ville de Hârșova. On y mentionne les démarches d'Ioan et Vasile Cotovu, couronnées de succès en 1904, quand, en présence de la Famille Royale, on a inauguré le Musée Régional de la Dobroudja. Quoique, pendant la première guerre mondiale, le musée ait été détruit, la communauté locale a fait bien des efforts pour sa reconstruction; c'est ainsi qu'au 29 mai 1926, on marque la réouverture du musée, en présence du roi Ferdinand et de la reine Maria. Après la mort de Vasile Cotovu, l'inventaire du musée est pris par le Musée de Constantza.

On y mentionne aussi les actions visant les autorités départementales qui ont eu pour but de les rendre conscientes de la nécessité de réouvrir un musée à Hârșova, objectif réalisé au 20 avril 2006, en présence de Leurs Majestés, le Roi Mihai et la Reine Ana.